

TÜKETİM KURAMINA GİRİŞ: TEMEL KAVRAMLAR

• İhtiyaç, Mal, Homo Economicus, Fayda Analizi

→ İktisat kit kaynaklarda sonsuz insan ihtiyaçlarının nasıl giderileceğini anlatan bilim dalıdır.

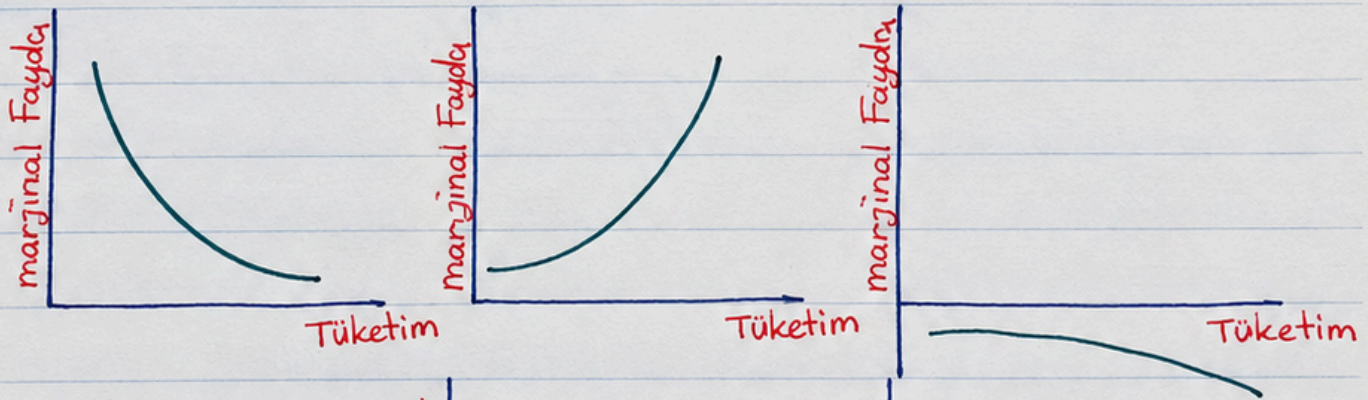
- İhtiyaç Kavramının Anatomisi

• Sonsuzdur • Periyodiktir. • Şiddeti Azalır • ikame edilebilir.

• Şiddeti artabilir • şiddetleri farklıdır.

⇒ Tüketilince tatmin artar, marjinal fayda azalır → Şiddet Azalır.

⇒ Bağımlılık yaratan mallar → Şiddet Artar.

I. Azalan Eğri (Tipik)

• Su, çay

• Tüketim arttıkça son birimin faydası (marjinal fayda) düşer.)

II. Artan Eğri (Atipik)

• Bağımlılık yapan mallar

• İçtikçe içme isteği uyanır.

III. Negatif Bölge

• Kötü mallar

- Faydayı azalırken zarar kalır.

• Kötü mal paradoksu → Arz çoğundan iyi olan, maruz kalınan ve faydayı azaltan mallardır. Pano ödenen mecburen katlanır. Hava kirliliği, dayak yemek.

• Kötü malların marjinal faydası negatiftir. Doyumsuzluk varsayımını ihlal eder.

- Rasyonelliğin 4 temel Dinağı

- **Tam bilgi**: Piyasadardaki Fiyatları, üretim teknolojisini ve içerikleri eksiksiz bilir.
- **Seçicilik**: Fark etme denilmez, Mal sepetleri arasında $(A > B > C)$ şeklinde mutlaka net bir sıralama yapar.
- **Doyumsuzluk**: Coğu ana daima tercih eder içinde çok mal olan sepeti seçer. (Kötü mallar hariç)
- **Geçişkenlik**: Tercihlerinde mantıksal bir sıralama izler. $A > B$ ve $B > C$ ise her zaman $A > C$ 'dir.

- Örnek olarak tüketici tulum peyniri, kaşara, kaşar peniri beyaz peynire, tercih ediyorsa tutatlılık gereği tulumu beyaza tercih etmek zorundadır.

• Fayda Kavramı ve Haz tuzağı

→ **Fayda** mal tüketimi sonucu elde edilen doyumdur. Bir malın insanın ihtiyacını giderme özelliğidir. İktisatta fayda haz değil Doyum demektir.

→ **Fayda ölçülebilir mi?**

→ **Kardinalistler**: Sayılarla - Fayda matematiksel olduğunu iddia etmişlerdir. Kilo, metre gibi sayısal birimlerle ölçülebilir demişlerdir.

→ **Ordinalistler**: sıralanabilir Faydaların psikolojik olduğunu ve ölçülemez, kişiden kişiye değişir, sadece sıralanabilir olduğunu savunurlar.

Sentez matrisi

Özellik	Kardinalistler	Ordinalistler
Ölçü birimi	$\Rightarrow$ Util (1 tost = 50 util)	Birim yoktur.
Faydaların niteliği	$\Rightarrow$ Objektif (herkes için aynı)	Subjektif
Temel analiz aracı	$\Rightarrow$ Marjinal Fayda Analizi	Fonksiyonel Eğriler
Öncü iktisatçılar	$\Rightarrow$ Gossen, Jevons, Menger	Moskelli, Fisher, Edgeworth